

14η Ενότητα

Είναι φυσική η τάση του ανθρώπου...(σχόλιο βιβλίου)

- Ο Αριστοτέλης δεν πιστεύει ότι η πόλη υφίσταται μόνο λόγω της χρησιμότητάς της.
- Υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι συμβιώνουν επειδή τρέφουν αλληλέγγυα αισθήματα ο ένας για τον άλλο και επειδή η συμβίωση τους καλύπτει συναισθηματικές ανάγκες.

Εκείνος που πρώτος τη συγκρότησε

- Φαινομενική αντίφαση (στις προηγούμενες ενότητες είχε υποστηρίξει ότι η πόλη δεν δημιουργήθηκε από κάποιον αλλά προήλθε εκ φύσεως).
- Η αντίφαση ΑΙΡΕΤΑΙ αν θεωρήσουμε ότι: α) πιθανό να εννοεί ότι αυτός που τη συγκρότησε να ήταν η ίδια η φύση, β) μπορεί να εννοεί τη σύμπραξη τέχνης φύσης: οι άνθρωποι ορμώμενοι από φυσική προδιάθεση δημιούργησαν τις πόλεις.

Ο άνθρωπος είναι το ανώτερο από όλα τα όντα όταν φτάνει στην τελειότητά του

- Ο άνθρωπος διαθέτει το λόγο, με τη διττή έννοια του όρου ⇒ μπορεί με το λόγο να εκφράζει σύνθετες έννοιες (δίκαιο - άδικο, καλό - κακό) και έτσι κατόρθωσε να δημιουργήσει πόλεις, να επιτύχει την αυτάρκεια και να προσεγγίσει την ευδαιμονία, υπέταξε τα στοιχεία της φύσης, μπόρεσε να δημιουργήσει πολιτισμό, να κυριαρχήσει στο ζωικό βασίλειο.
- Διαθέτει πάθη (συναισθήματα), η ύπαρξη των οποίων τον καθιστά ευαίσθητο, τον απαγκιστρώνει από τα πάθη και τα ένστικτα, τον ηθικοποιεί και τον βοηθά να συνάπτει υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις.
- Τέλειος: Αυτός που πραγματοποιεί τον σκοπό της ύπαρξής του, αυτός που επιτυγχάνει την τελείωση, την ολοκλήρωσή του (Πολιτικά, 12^η § - σχόλιο βιβλίου: τέλειος) ⇒ ο άνθρωπος φτάνει στην τελείωση όταν επιτυγχάνει τον σκοπό της ύπαρξής του, την απόκτηση της ηθικής αρετής.

Όταν σπάζει τη σχέση του με τη δικαιοσύνη και την αρετή γίνεται το χειρότερο από όλα - ο δίχως αρετή άνθρωπος είναι το πιο ανόσιο και το πιο άγριο από όλα τα όντα

- Η πολιτική οργάνωση συνεπάγεται υπέρβαση της πρωτόγονης κατάστασης. Και ο Πλάτωνας υποστηρίζει ότι η δικαιοσύνη εξημέρωσε τους ανθρώπους (σχόλιο βιβλίου).
- Η φύση έχει προικίσει τον άνθρωπο με όπλα για να υπηρετήσει τη φρόνηση και την αρετή (συναισθήματα, γλώσσα, λογική) (σχόλια βιβλίου).
- Με τα όπλα αυτά υπέταξε τη φύση και κυριάρχησε σε αυτήν. Όμως, εάν χρησιμοποιήσει τα όπλα αυτά για να παραβιάσει το δίκαιο είναι σε θέση να προξενήσει πολύ μεγάλο κακό, γιατί η κατοχή αυτών του δίνει μεγάλη δύναμη. (ένας κακός άνθρωπος μπορεί να κάνει απείρως περισσότερα κακά από ένα θηρίο - σχόλιο βιβλίου).

Η δικαιοσύνη είναι το συστατικό στοιχείο της πόλης

- Σχόλιο βιβλίου «δίκη» σελ 78 3^η § Πρωταγόρας.
- Με τη δικαιοσύνη καθορίζονται οι ανθρώπινες σχέσεις, προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αποτρέπεται η ασυδοσία ⇒ αρμονική συμβίωση - κοινωνική συνοχή.
- Ο Αριστοτέλης θεωρούσε την δικαιοσύνη τη σημαντικότερη από όλες τις αρετές (εν δικαιοσύνη συλλήβδην πάσα αρετή ένι).
- Την ίδια άποψη συναντάμε και στον Πλάτωνα (4^η § Πρωταγόρας ⇒ αιδώς - δίκη: απαραίτητα στοιχεία για την ύπαρξη πόλεων).